

greppa näringen

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Att arbeta som rådgivare i Greppa Näringen

Sofia Äng

2018-11-07

Hushållnings
sällskapet

greppa näringen

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Sofia Äng

Rådgivare inom Lantbruksdjur
och Ekonomi

Hushållnings
sällskapet

- Startmodulen, 1Aa
- Djurmoduler, 41A, 41B, 42A och 40B

15:10- 16:00

- › Innan du börjar med Greppa rådgivning
- › Förberedelser innan du åker ut på gården
- › Ute på gården
- › Efterarbete på kontoret
- › Några erfarenheter
- › Några exempel på ”typkunder”

Strukturera ditt arbete!

- Välj ut några få moduler som du blir bra på
- Läs in dig på det material som finns
- Greppa pärm!

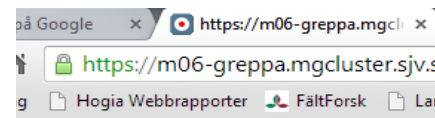

Förberedelser innan du åker ut

- Planera arbetet utifrån årstiderna
- Bokning tar tid!
- Titta i Greppas administrativa system-visa!
- Skapa en bild av gården redan vid bokningen

Tillbaka

1a rådgivningar

im (Arnvqvist)

ift
[växtnäringsbalans](#)

givningsdatum	Modul	Klarmarkerad	Rådgivare	Företag
3-03-21	1AA	Ja	Anuschka Heeb	Länsstyrelsen i Östergötlands län
7-11-09	15A	Ja	Mikael Fast	Länsstyrelsen i Östergötlands län
3-03-06	30C	Ja	Helena Olsson Hägg	Agrotektbyrån
3-05-19	41A	Ja	Hanna Almérus	Växa Sverige, Väst och Öst
3-05-19	42A	Ja	Hanna Almérus	Växa Sverige, Väst och Öst
3-04-07	1B	Ja	Anuschka Heeb	Länsstyrelsen i Östergötlands län
1-04-04	11E	Ja	Madeleine Wiström (Arnvqvist)	Hushållningssällskapet Östergötland
3-01-17	21C	Ja	Helena Olsson Hägg	Västgöte-Dreber - Gärd Konsult
3-04-11	20B	Ja	Jenny Henriksson	Hushållningssällskapet Östergötland

greppa näringen | Skapad med Greppa: bygg

Namn: ... Besöksadress: ...
 Adress: ...
 Telefon: ...

Stårträdgivning med växtnäringsbalans (1AA)

Sammantfattning
 Växtnäringsbalans är en analys av jordens näringsämnen som hjälper till att förstå vilka näringsämnen som är bristande i jordens näringsämnen. Detta hjälper till att bestämma vilka näringsämnen som ska tilläggas till jordens näringsämnen. Detta hjälper till att förstå vilka näringsämnen som är bristande i jordens näringsämnen. Detta hjälper till att bestämma vilka näringsämnen som ska tilläggas till jordens näringsämnen.

Växtnäringsbalans kommentarer
 Växtnäringsbalans är god för 2009.

Köpa
 Köpa växt på ett område är ett sätt att förstå vilka näringsämnen som är bristande i jordens näringsämnen. Detta hjälper till att bestämma vilka näringsämnen som ska tilläggas till jordens näringsämnen.

Fakta
 Av detta är det ett område på 10 kg 2009. Detta hjälper till att förstå vilka näringsämnen som är bristande i jordens näringsämnen. Detta hjälper till att bestämma vilka näringsämnen som ska tilläggas till jordens näringsämnen.

Notera
 Av detta är det ett område på 10 kg 2009. Detta hjälper till att förstå vilka näringsämnen som är bristande i jordens näringsämnen. Detta hjälper till att bestämma vilka näringsämnen som ska tilläggas till jordens näringsämnen.

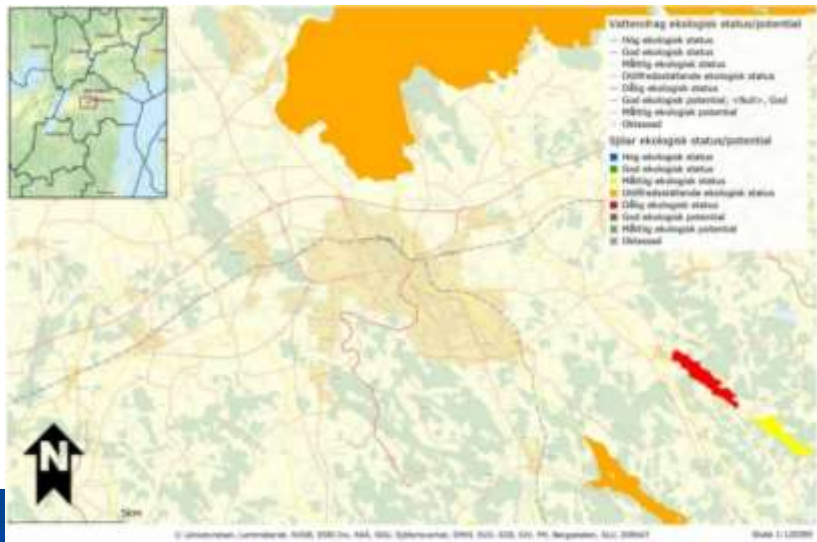
Mått och enheter: ...

- › Vilka argument finns för att lantbrukaren ska gå med i Greppa....
  - › Ett bra verktyg för att kunna hantera samhällets miljökrav, kunskap kring miljömålen
  - › Frivilligt, det går att tacka nej om någon ringer
  - › Underlag som är bra att ha vid kontroller t ex
    - › Vn-balanser regelbundet (EKO-gårdar)
    - › Stallgödselberäkningar
  - › Lönsamma åtgärder, win win
  - › Samlad dokumentation
  - › Täcker in det mesta, moduler inom olika områden
  - › Diskussionspartner
  - › Jämförelsetal
  - › .....flera?

Startrådgivning, växtnärbalans

- Ta fram underlag i VISS, Vattenkartan
- Vid V.b. Skicka ut blanketter i förväg
- Gör i ordning ett startpaket

greppa näringen
2024-05-31

Uppdrag
Underlag till Alternativ

Devajjer
Area kommun, SA
Area sjöarvat, naturtern, ha

Arbetslag, skickas med krysl

Utveckling	Uppgradering	
	Konserverna	
	1:20 1:50000	
	1:50 1:10000	
	1:100 1:50000	
	1:10000 1:50000	
	1:100000	
	1:100 1:50000	

Greppdata

Jordartförteckning

Arter	Arter (%)
Arter 1-5	
Arter 6-10	
Arter 11-15	
Arter 16-20	
Arter 21-25	
Arter 26-30	
Arter 31-35	
Arter 36-40	
Arter 41-45	
Arter 46-50	
Arter 51-55	
Arter 56-60	
Arter 61-65	
Arter 66-70	
Arter 71-75	
Arter 76-80	
Arter 81-85	
Arter 86-90	
Arter 91-95	
Arter 96-100	

Mutuell (markera med krysl)

Arter	Arter (%)
Arter 1-5	
Arter 6-10	
Arter 11-15	
Arter 16-20	
Arter 21-25	
Arter 26-30	
Arter 31-35	
Arter 36-40	
Arter 41-45	
Arter 46-50	
Arter 51-55	
Arter 56-60	
Arter 61-65	
Arter 66-70	
Arter 71-75	
Arter 76-80	
Arter 81-85	
Arter 86-90	
Arter 91-95	
Arter 96-100	

Markvärden, geostatis

Arter	Arter (%)
Arter 1-5	
Arter 6-10	
Arter 11-15	
Arter 16-20	
Arter 21-25	
Arter 26-30	
Arter 31-35	
Arter 36-40	
Arter 41-45	
Arter 46-50	
Arter 51-55	
Arter 56-60	
Arter 61-65	
Arter 66-70	
Arter 71-75	
Arter 76-80	
Arter 81-85	
Arter 86-90	
Arter 91-95	
Arter 96-100	

Specifika data

Arter	Arter (%)
Arter 1-5	
Arter 6-10	
Arter 11-15	
Arter 16-20	
Arter 21-25	
Arter 26-30	
Arter 31-35	
Arter 36-40	
Arter 41-45	
Arter 46-50	
Arter 51-55	
Arter 56-60	
Arter 61-65	
Arter 66-70	
Arter 71-75	
Arter 76-80	
Arter 81-85	
Arter 86-90	
Arter 91-95	
Arter 96-100	

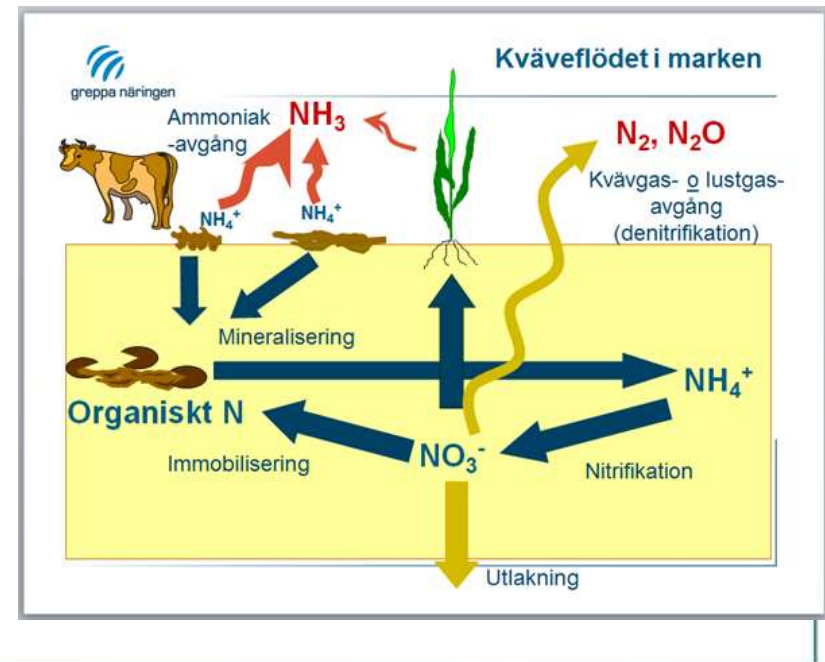
- › Vad tycker ni att man bör tänka på när man åker ut på ett rådgivningsbesök hos en lantbrukare för första gången?

Anpassa rådgivningen efter gården!

- Lägg namnet på minnet eller skriv upp på blocket!
- Presentera dig, skapa förtroende
- Rådgivningen ska GE något för lantbrukaren
- Hitta beröringspunkter, gemensamma intressen
- Tydliggör syfte och mål med besöket
- Gå igenom besökets innehåll
- Bra underlagsmaterial
- Gör en rundtur på gården

- › **Innehåll:** Miljömålen går igenom –visar pp,
  - › ev. visas vattenkartan.
  - › Planering av lämpliga rådgivningsmoduler enligt gårdens förutsättningar
- › Ett startpaket delas ut till lantbrukaren

- › **Mål:** Att gå igenom de regionala miljömålen samt planera rådgivningsinsatsen på gården för att bidra till dessa mål.

Våga pröva er fram!

Växtnäringsbalans

Totalt för gården, kg/år

	Kväve	Fosfor	Kalium
Tillförsel	34 620	973	865
Varav: kvävenedfall	974	0	0
kvävefixering	3 369	0	0
Bortförsel	-9 945	-1 895	-3 784
Differens	24 675	-922	-2 919

Per hektar

Areal åker 203 ha

	Kväve	Fosfor	Kalium
Tillförsel	171	5	4
Varav: kvävenedfall	5	0	0
kvävefixering	17	0	0
Bortförsel	-49	-9	-19
Differens	122	-5	-14

Jämförelsevärde, kg N/ha

	Kväve
Från växtodling	42
Från djur	38
Justering för införd stallgödsel	4
Justering för bortförd stallgödsel	0
Differens	84

- Är balansen rimlig?
- Tolka balansen tillsammans, om det går
- Prata bondens språk, var lyhörd
- Du behöver inte kunna svara på allt

Ge lantbrukaren något konkret innan du åker hem!

- Sträva efter att komma fram till några konkreta råd och slutsatser redan vid besöket.
- Presentera lämpliga moduler, kom ihåg de som är utanför ditt område.
- Gör en/uppdatera befintlig rådgivningsplan

- › Om ni sätter er in i lantbrukarens situation – hur hade ni velat att rådgivningsbrevet skulle ha sett ut?

Rapporten:

- Skriv rapporten för den enskilda gården. Skapa mallar, men skriv individuellt.
- Kort och konkret
- Sammanfattande korta punkter i början av rapporten
- Lyft fram det positiva

➤ Återkoppla per telefon!

greppa näringen RådgivningsStyrelsen logga

SAMMA Besöksdatum
Lantbrukarens namn
Adress
Telefonnr

Startrådgivning med växtnärbalans (1Aa)

Sammanfattning
Gödseln huvudsakligen är viltodling. På gården finns också ett stall med 20 hästplatser för sterring. Gödseln från hästarna går till viltodlingen men står foder till hästarna köps in. Totalt omfattar gården 122 ha. Jordarten består främst av leriga jordar men en fjärdedel är även lättare jordar. Fosforhalten ligger mellan III-IV medan kaliumhalten ligger på II-III. Jordhalten varierar men ligger relativt högt på vissa skiften. Kväveöverskottet ligger på en liter för hög nivå medan både fosfor- och kaliumbalansen hade ett litet underskott som inte är önskvärt i längden.

Växtnärbalans kommentarer
Växtnärbalansen är gjord för 2009.
Kväve
Balansen visar på ett överskott av kväve på 12 kg/ha. Innefattarvärdet för en gjord med den godfruktodling och stallgödet som du har är 37 kg N/ha. Du ligger alltså en bit över jordbruksvärdet, vilket betyder att det förmodligen finns inget som skulle kunna utvinna 2x att minska överskottet. Förutom risken för utsläpp så kan överskottskväve skada miljön genom att det omvandlas till växtnäringens lösliga form, destruktionen, vilket har en stor inverkan på klimatet. Vi planerar in en kvävestrategirådgivning för att minska på ditt överskott.

Fosfor
Av årets blir det ett underskott på -9 kg P/ha. Fosforhalten i marken ligger på III-IV så marken till att täcka på lite, underskottet är dock större än vad som är önskvärt. Du har prioritet på fosfor varit högt och en sällgodning med fosfor kan därför ändå passa sig, men på längre sikt bör du inte täcka på flerdelar så mycket, speciellt inte när du har raps och sockerbetor i viltodlingen som gynnas av en fosforhalt IV.

Kalium
Av kalium är det ett underskott på -7 kg K/ha. Eftersom markens kalium för kalium inte är så högt så skulle det vara önskvärt med ett mindre underskott. På de leriga jordarna kan dock kalium tas upp av en del av kaliumens vattning. Observera också att en del del kalium finns bort med kalium, så på skiften där kalium tas bort och detta

RådgivningsStyrelsen och medlemmar
Sida 12/2

Områden där ni gör bra åtgärder:

- Analyser finns (stallgödsel och foder)
- Hög vallproduktion med god kvalitet, där ni lyckas bevara en bra klöverandelen under hela liggtiden.
- Underhåll av dränering och struktrukalkning.
- God växtföljd och väl anpassad gödslinsstrategi, vilket är kväveeffektivt och ger minskade förluster av kvävläckage och utsläpp av växthusgaser.

Områden där jag ser en utvecklingspotential, där ni kan jobba med förbättringar:

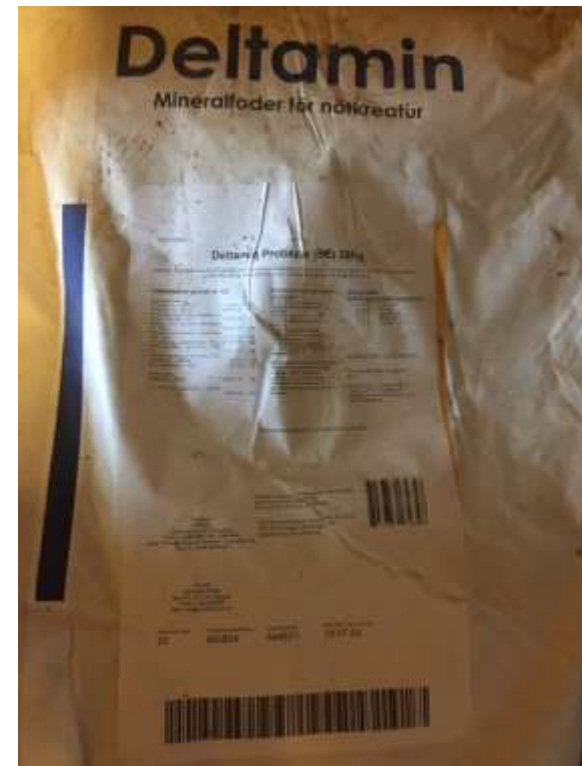
- Markkartera för att kunna anpassa gödslingen till näringsförråden i marken.
- Genom era ägor flyter X-ån. För att minska risken för fosforförluster är det lämpligt att anlägga skyddszoner i anslutning till ån.

- Varje rådgivningstillfälle/möte är unikt!
- Var lyhörd för vad lantbrukaren är intresserad av!
- Håll koll på klockan!
- Fokusera på det du är där för att göra!
- Åk tillsammans med en erfaren rådgivare på den första rådgivningen.

- Skriv rapporten direkt efter besöket!
- Var ärlig med vad du kan och inte kan!
- Ta gärna foto vid besöket.

Exempel på "typ-kunder"

- Mycket pålästa, intresserade och har ordning
  - Ostrukturerad och har oordning
  - Pratkvarnen
  - Stressad och egentligen inte vill/har tid
  - Den som inte pratar alls eller hör dåligt
-
- Den "perfekta" gården – beröm! Men försök också hitta något som lantbrukaren kan jobba vidare med.
  - "Katastrofgården" – Välj ut några saker att fokusera på, Vad är värst? Vad är faktiskt möjligt att åtgärda?

Några exempel på bra verktyg

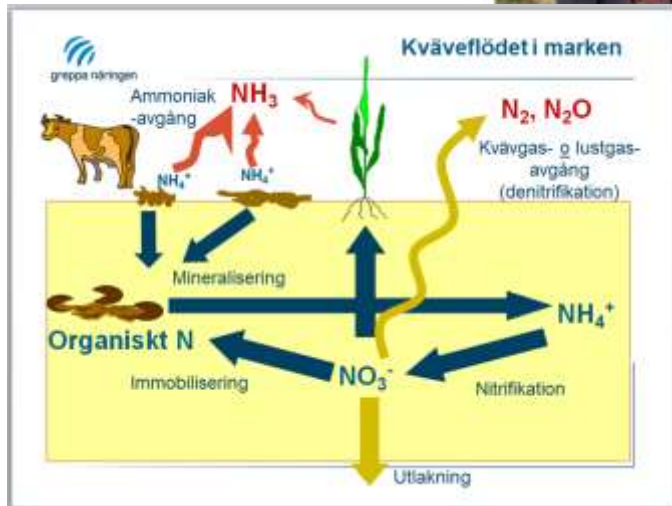
Krav och
rekommendationer
2015 – 2017

Rekommendationer
för gödsling och kalkning
2016

Rådgivning
2015

Lycka till med rådgivningen!

